

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2020-102

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného IURISTICO, s. r. o., Cimborkova 13, Košice, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Okresnej prokuratúry Košice I, Okresnej prokuratúry Košice II a Okresného súdu Košice I (v súčasnosti Mestského súdu Košice) pri a po obmedzení jeho osobnej slobody 13. decembra 2019 o 21.45 h takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresnej prokuratúry Košice I a Okresného súdu Košice I (v súčasnosti Mestského súdu Košice) po obmedzení osobnej slobody sťažovateľa 13. decembra 2019 o 21.45 h **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **300 eur**, ktoré **s ú** mu Mestský súd Košice a Okresná prokuratúra Košice I **p o v i n n é** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a to Mestský súd Košice **150 eur** a Okresná prokuratúra Košice I **150 eur**.

3. Mestský súd Košice a Okresná prokuratúra Košice I **s ú p o v i n n é** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **640,65 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a to Mestský súd Košice **320,33 eur** a Okresná prokuratúra Košice I **320,32 eur**.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 337/2020-28 zo 7. júla 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 prvej vety a ods. 2 ústavy jeho zadržaním 13. decembra 2019 o 21.45 h a naň nadväzujúcim postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“), Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej aj „okresná prokuratúra KE I“), Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra KE II“) a Okresným súdom Košice I [v súčasnosti od 1. júna 2023 Mestský súd Košice, (ďalej aj „okresný súd“)]. Sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ mal 13. decembra 2019 (piatok) pri cúvaní svojím osobným motorovým vozidlom na parkovisku spôsobiť „kontakt“ s osobným motorovým vozidlom taxislužby. Vodič osobného motorového vozidla taxislužby zatelefonoval na linku 158, kde okrem iného uviedol, že sťažovateľ mal byť „zjavne pod vplyvom alkoholu“. Pri príchode hliadky s volacím znakom KOMETA565 oddelenia výkonu služby Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice (ďalej len „policajná hliadka“) na miesto mali byť členovia policajnej hliadky svedkami „slovnej výmeny“ medzi vodičom osobného motorového vozidla taxislužby a sťažovateľom. Sťažovateľ bol privolanou policajnou hliadkou vyzvaný na predloženie dokladov potrebných na vedenie a prevádzku motorového vozidla. Uposlúchol a doklady predložil. Policajnou hliadkou bol taktiež vyzvaný na to, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie požitia alkoholu, o ktorej spôsobe vykonania bol poučený. Z ústavnému súdu predložených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa na opakovanú výzvu odmietol podrobiť tejto dychovej skúške a že sa odmietol podrobiť lekárskemu vyšetreniu spojenému s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi. Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že dychovej skúške sa odmietol podrobiť z dôvodu, že mu policajnou hliadkou nebol predložený platný certifikát osvedčujúci správnu kalibráciu prístroja. V ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že súhlasil s odberom krvi, dokonca sa ho „domáhal“. Tvrdí, že správu o výsledku objasňovania priestupku/záznam o skutku na úseku cestnej dopravy (ďalej len „záznam“) odmietol podpísať z dôvodu, že nebolo vyhovené jeho požiadavke na lekárske vyšetrenie spojené s odberom krvi. O tom, že na odbere krvi trval, má podľa jeho názoru svedčiť aj to, že člen policajnej hliadky najskôr na zázname „*podčiarkol slovo žiada... lekárske vyšetrenie... [a] následne to z neznámych dôvodov zmenil a slovo žiada prečiarkol*“.

3. Policajná hliadka o 21.45 h obmedzila sťažovateľa na osobnej slobode podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku.

4. Sťažovateľ k okolnostiam obmedzenia jeho osobnej slobody uvádza, že osobné motorové vozidlá neboli poškodené a ani nebola nahlásená udalosť dopravnej nehody. V čase príchodu policajnej hliadky boli sťažovateľ i vodič osobného motorového vozidla taxislužby mimo osobných motorových vozidiel. Sťažovateľ tvrdí, že vôbec nevedol osobné motorové vozidlo, nedošlo k vzniku žiadnej škody a nemohlo dôjsť ani k dopravnej nehode. Zo strany vodiča osobného motorového vozidla taxislužby nebol dôvod privolať policajnú hliadku. Sťažovateľ tvrdí, že napriek uvedenému dobrovoľne na privolanú policajnú hliadku vyčkal, a teda v žiadnom prípade nebol

vodičom osobného motorového vozidla taxislužby „zadržaný“. K tomuto dopĺňa, že v čase príchodu policajnej hliadky stálo jeho osobné motorové vozidlo na súkromnom pozemku mimo verejnej komunikácie, mimo vozidla taxislužby, nebolo naštartované, bolo uzamknuté a nebolo poškodené.

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že u neho neexistoval dôvod na postup podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, pretože nebol „zadržaný“ vodičom osobného motorového vozidla taxislužby. Správnym by podľa jeho názoru bol postup podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku, keďže on sám bol zadržaný až privolanou policajnou hliadkou. Avšak ani jeden z postupov nebol podľa sťažovateľa vhodne zvolený, keďže v prípade podozrenia, že sa svojím konaním dopustil prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, malo sa v jeho veci postupovať podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku (vznesenie obvinenia), a teda nemal byť vôbec obmedzený na osobnej slobode.

6. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že na postup podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku je nevyhnutná existencia väzobného dôvodu, čo u neho absentovalo. Navyše, v jeho prípade bolo sporné, či daný skutok bol vôbec spáchaný. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že mal spáchať prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, pričom však samotný vplyv návykovej látky u neho nebol nikdy zákonným spôsobom preukázaný.

7. Sťažovateľ ďalej namieta, že súhlas s obmedzením jeho osobnej slobody policajnou hliadkou bol daný službukonajúcim prokurátorom okresnej prokuratúry KE II, nie okresnej prokuratúry KE I.

8. Výsluch sťažovateľa bol realizovaný až dva dni po obmedzení jeho osobnej slobody, čo nemožno v zmysle čl. 17 ods. 3 ústavy vnímať ako „bezodkladné oboznámenie s dôvodmi zadržania a vypočutie“, keďže podľa označeného článku ústavy mal byť „vypočutý ihneď“.

9. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uzatvára, že obmedzenie jeho osobnej slobody v trvaní 86 hodín bolo od začiatku nezákonné, a teda aj neústavné. V jeho prípade nebol daný žiaden dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku a ani bezodkladnosť zadržania policajtom podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku (realizovaného v jeho prípade nesprávne podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku) a ani dôvod na postup podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku (skrátene vyšetrovanie).

II.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd k okolnostiam sťažovateľovej veci bližšie uviedol, že obžaloba bola podaná 15. decembra 2019. Vec bola pridelená službukonajúcemu sudcovi pre prípadné konanie JUDr. Martinovi Baločkovi, ktorý 16. decembra 2019 oznámil svoju zaujatosť z dôvodov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 Nto 16/2019 zo 16. decembra 2019 menovaného sudcu vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania vo veci sťažovateľa. Následne bola vec sťažovateľa pomocou technických

a programovacích prostriedkov pridelená do súdneho oddelenia sudcu JUDr. Ľuboša Vereša. Zákonný sudca 17. decembra 2019 upovedomil sťažovateľa o termíne výsluchu v ten istý deň o 11.30 h. V ten istý deň následne vo veci vydal trestný rozkaz, ktorým uznal sťažovateľa vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, za čo mu uložil trest vo výške 500 eur a náhradný trest vo výmere 3 mesiacov. Zároveň sťažovateľovi uložil aj trest zákazu viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 2 mesiacov. Trestný rozkaz bol sťažovateľovi doručený v ten istý deň a v ten istý deň bol sťažovateľ okamžite prepustený zo zadržania na slobodu.

11. Podľa okresného súdu neboli vo veci zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali záveru o neefektívnom či neprimerane dlhom konaní.

II.2. Vyjadrenie okresného riaditeľstva PZ:

12. Okresné riaditeľstvo PZ k odmietnutiu dychovej skúšky sťažovateľom poukázalo na výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], príslušníka zasahujúcej policajnej hliadky, o tom, že sťažovateľ od neho nepožadoval predloženie platného certifikátu, ale odmietol vykonanie dychovej skúšky a aj lekárskeho vyšetrenia odberom a vyšetrením krvi. Tiež vypovedal, že sťažovateľ odmietol podpísať správu o objasňovaní priestupku, ako aj ostatné predložené dokumenty.

13. Svedok [REDAKOVANÉ] ako priamy svedok jednoznačne označil sťažovateľa ako osobu, ktorá po náraze do jeho vozidla vystúpila z miesta vodiča a spoločne vozidlá obhliadali. Proti sťažovateľovi svedčil aj kamerový záznam z bezpečnostnej kamery monitorujúcej priľahlé parkovisko, z ktorého bolo jednoznačné, že došlo k pohybu vozidla cúvaním smerom k odstavenému vozidlu taxislužby, že z neho vystúpila osoba a že spoločne so svedkom obhliadala vozidlá.

14. Sťažovateľ bol pristihnutý bezprostredne po spáchaní skutku, ktorý spočíval vo vedení motorového vozidla pod „evidentným“ vplyvom návykovej látky, alkoholu. Osobná sloboda sťažovateľa bola obmedzená podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, pričom na takýto postup boli splnené všetky zákonné podmienky, keď bolo potrebné zistiť jeho totožnosť, zabezpečiť dôkazy a zabrániť ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti. Ďalšie páchanie trestnej činnosti bolo možné vyvodit' z okolností prípadu, keď na základe vyhodnotenia policajnej hliadky, ako aj svedka (vodiča taxislužby) bolo zrejmé, že sťažovateľ bol pod vplyvom návykovej látky, ktorú pred skutkom požil v podniku, pred ktorým zaparkoval svoje motorové vozidlo a v tomto stave nemal zábrany viesť motorové vozidlo. Sťažovateľ bol následne hliadkou Policajného zboru odovzdaný príslušnému útvaru Policajného zboru uvedenému v § 10 ods. 8 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený na zadržanie podozrivej osoby v zmysle § 85 ods. 1 Trestného poriadku. V tomto prípade nebol u sťažovateľa zistený dôvod väzby, ale išlo o podozrivú osobu v zmysle § 204 ods. 1 Trestného poriadku a bolo proti nej aj následne takto postupované. V zápisnici o obmedzení osobnej slobody došlo k písárskej chybe, keď je tam uvedené, že sťažovateľ bol obmedzený na osobnej slobode po telefonickom súhlase prokurátora okresnej prokuratúry KE II Mgr. Kamila Lehotského, avšak súhlas na zadržanie dával telefonicky príslušný službukonajúci prokurátor z okresnej prokuratúry KE I Mgr. Jozef Stanko.

15. Lehota podľa § 85 ods. 4 Trestného poriadku bola u sťažovateľa rešpektovaná.

II.3. Vyjadrenie okresnej prokuratúry KE I a okresnej prokuratúry KE II:

16. Ústavný súd požiadal o vyjadrenie k prijatej ústavnej sťažnosti okresnú prokuratúru KE I a okresnú prokuratúru KE II. V ich mene predložila vyjadrenie Generálnej prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

Ku skutkovým okolnostiam

17. Generálna prokuratúra zrekapitulovala, že sťažovateľ sa po príchode službukonajúcej policajnej hliadky na miesto odmietol podrobiť dychovej skúške, ako aj inému objektívnemu vyšetreniu na zistenie návykovej látky, a teda svojej spôsobilosti viesť motorové vozidlo, na základe čoho bolo jeho konanie vyhodnotené ako podozrenie zo spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona a o 21.45 h došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku. Príslušníci policajnej hliadky vykonali prehliadku sťažovateľa, poučili ho o jeho právach a spracovali záznam o obmedzení osobnej slobody sťažovateľa a neskôr zápisnicu o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivého. Sťažovateľ odmietol podpísať všetky písomnosti vrátane zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody a prevzatia poučenia o právach podozrivej osoby. Dňa 14. decembra 2019 (sobota) o 1.50 h sťažovateľa prevzal poverený príslušník Policajného zboru (██████████) na účel vykonávania vyšetrovacích úkonov a po vykonaní osobnej prehliadky a lekárskom vyjadrení bol sťažovateľ o 3.00 h umiestnený do cely policajného zaistenia.

18. Vzhľadom na skutočnosť, že trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona je prečinom, ktorý spravidla sprevádza dostatok dôkazov, v aplikačnej praxi často orgány činné v trestnom konaní využívajú postup podľa § 204 Trestného poriadku, t. j. zjednodušené skrátené vyšetrovanie. Bolo to tak aj v prípade sťažovateľa. Sťažovateľ teda nebol zadržaný pre prítomnosť niektorého z väzobných dôvodov, ale z dôvodov uvedených v § 204 ods. 1 Trestného poriadku (skrátené vyšetrovanie).

19. V uvedenom režime bolo 14. decembra 2019 vydané povereným príslušníkom Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „poverený príslušník“) uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia sťažovateľovi pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona. Podklad na vznesenie obvinenia tvorila správa o výsledku objasňovania priestupku, ktorú sťažovateľ taktiež odmietol podpísať, a ďalšie písomné materiály policajnej hliadky.

20. Toho dňa o 12.57 h sa sťažovateľ podrobil dychovej skúške s negatívnym výsledkom.

21. Vzhľadom na osobitosť zjednodušeného skráteného vyšetrovania boli bezprostredne po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vykonané všetky dostupné vyšetrovacie úkony. Predovšetkým boli 14. decembra 2019 vypočutí svedkovia – ██████████ (od 8.00 h do 8.25 h) a samotný oznamovateľ (od 13.50 h do 14.30 h). Svedok ██████████ uviedol, že o obmedzení osobnej slobody sťažovateľa bol vyrozumený službukonajúci prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I JUDr. Stanko, ktorý nariadil konanie podľa § 204 Trestného poriadku.

22. Zároveň bol zabezpečený kamerový záznam z objektu reštaurácie, pred ktorou sa incident odohral, a do vyšetrovacieho spisu boli doložené ďalšie listinné dôkazy.

23. Sťažovateľovi bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené 15. decembra 2019 (nedeľa) počas jeho výsluchu, ktorý trval od 11.45 h do 12.50 h. Sťažovateľ bol poučený, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia môže podať sťažnosť len do skončenia skráteného vyšetrovania (§ 187 ods. 1 Trestného poriadku). Obhajcu si nezvolil. V priebehu svojho výsluchu sťažovateľ poprel nielen požitie alkoholu, ale aj samotnú jazdu osobným motorovým vozidlom. Priebeh celej udalosti popísal podľa generálnej prokuratúry zo svojho subjektívneho pohľadu. Tvrdil, že dôvodom odmietnutia podrobiť sa dychovej skúške bola absencia certifikátu o kalibrácii prístroja, avšak žiadal, aby bol podrobený laboratórnemu vyšetreniu krvi. Policajti jeho žiadosti nevyhoveli. Kamerový záznam, z ktorého bolo evidentné, že z osobného motorového vozidla vystúpil z miesta vodiča, označil za nezákonne získaný dôkaz.

24. Po výsluchu bolo sťažovateľovi umožnené preštudovať vyšetrovací spis. Sťažovateľ výslovne uviedol, že nemá námietky proti postupu povereného príslušníka a nepodáva žiadne návrhy na doplnenie vyšetrovacieho spisu. Jediná jeho výhrada smerovala k zákonnosti vyhotovenia kamerového záznamu. Sťažovateľ súhlasil so skrátením zákonnej lehoty na preštudovanie vyšetrovacieho spisu (§ 208 ods. 1 Trestného poriadku).

25. Prokurátor okresnej prokuratúry KE I zamietol sťažnosť sťažovateľa uznesením z 15. decembra 2019 ako nedôvodnú. Súčasne toho istého dňa podal na sťažovateľa obžalobu a spolu s vyšetrovacím spisom odovzdal sťažovateľa súdu. Učinil tak v zákonnej lehote, t. j. do 48 hodín od obmedzenia osobnej slobody.

26. Podaním obžaloby (15. decembra 2019 o 20.00 h) začalo konanie pred sudcom pre prípravné konanie podľa § 348 Trestného poriadku.

27. Výsluch sťažovateľa prebiehal pred sudcom pre prípravné konanie 17. decembra 2019 (utorok) od 11.30 h do 11.45 h. Ani v jeho priebehu sťažovateľ nenamietal procesné nedostatky obmedzenia osobnej slobody. Po prevzatí trestného rozkazu, proti ktorému podal ihneď odpor, bol sťažovateľ okamžite prepustený zo zadržania na slobodu. Týmto okamihom skončilo konanie pred sudcom pre prípravné konanie.

28. Po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní konanom 22. januára 2020 bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona a bol mu uložený peňažný trest vo výmere 500 eur a pre prípad jeho zmarenia trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dvanásť mesiacov.

29. O jeho odvolaní konal krajský súd na verejnom zasadnutí 15. júna 2020. Argumentáciu sťažovateľa neakceptoval a jeho odvolanie ako nedôvodné zamietol.

K teoretickým východiskám a právnomu posúdeniu

30. Generálna prokuratúra poukázala na to, že § 85 Trestného poriadku obsahuje dva zásadne odlišné inštitúty – zadržanie podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku. Líšia sa nielen účelom a zákonnými podmienkami pre ich aplikáciu, ale najmä subjektom, ktorý je oprávnený tieto dva inštitúty realizovať, procesnými dôsledkami a počítaním lehôt.

31. Účelom zadržania podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku je preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu, jeho právneho posúdenia a existencie dôvodov väzby či podmienok na zjednodušené zrýchlené konanie. Výsledok týchto zistení určuje ďalší procesný postup (napríklad vznesenie obvinenia, podanie podnetu na podanie návrhu na vzatie do väzby, postup podľa § 204 Trestného poriadku, prepustenie zadržanej osoby zo zadržania).

32. Nie každý policajt je oprávnený vykonať zadržanie podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa platného právneho stavu akceptovaného aj ústavným súdom (IV. ÚS 102/2020) oprávneným subjektom na zadržanie podozrivej osoby je výlučne policajt uvedený v § 10 ods. 8 Trestného poriadku.

33. Na zadržanie je potrebný súhlas prokurátora. Bez takého súhlasu možno zadržanie vykonať, len ak vec neznesie odklad a súhlas vopred nemožno dosiahnuť, najmä ak bola taká osoba pristihnutá pri trestnom čine alebo zastihnutá na úteku.

34. Zadržaním podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku sa začína trestné stíhanie a od momentu zadržania podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku začína plynúť zákonná lehota na rozhodnutie o zadržaní (lehota 48 hodín, resp. 96 hodín).

35. Cieľom obmedzenia osobnej slobody osoby, ktorá bola pristihnutá pri trestnom čine alebo bezprostredne po ňom, podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku je zistiť jej totožnosť, zabrániť jej úteku, zabezpečiť dôkazy alebo zabrániť ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti. Zákonnou podmienkou obmedzenia osobnej slobody podozrivej osoby v nijakom prípade nie je prítomnosť dôvodov väzby. Oprávneným subjektom na obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby je ktokoľvek, avšak má povinnosť ju bezodkladne odovzdať útvaru Policajného zboru, Vojenskej polícii alebo finančnej správe (§ 85 ods. 2 Trestného poriadku). Odovzdaním osoby už uvedeným útvarom automaticky dochádza k jej zadržaniu, po ktorom nasleduje vykonanie úkonov podľa § 85 ods. 3 až 6 Trestného poriadku. Podľa § 85 ods. 4 Trestného poriadku týmto zadržaním podozrivej osoby *ex lege* začína trestné stíhanie. Počas plynutia zákonnej lehoty zadržania je úlohou orgánov činných v trestnom konaní posúdiť, či podozrenie voči nej je dôvodné a či sú tu prítomné dôvody väzby, a teda opodstatnený podnet na podanie návrhu na jej vzatie do väzby alebo na postup podľa § 204 Trestného poriadku. V opačnom prípade takúto osobu prepustí policajt písomným opatrením na slobodu.

36. Obmedziť osobnú slobodu podozrivej osoby podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku sú oprávnení aj policajti, ktorí nevykonávajú vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Zrealizovanie zadržania podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku je, ako už bolo uvedené, kvalitatívne úplne odlišné od obmedzenia osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, a preto prislúcha do pôsobnosti policajta, ktorým sa na účely trestného konania rozumie policajt uvedený v § 10 ods. 8 Trestného poriadku.

37. Skutočnosť, že policajné hliadky po zistení podozrenia zo spáchania trestného činu postupujú podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, vyplýva podľa generálnej prokuratúry aj z rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 102/2020.

38. Aj napriek tomu, že po zadržaní podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku a po obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku zákonodarca zakotvuje rovnaký postup (§ 85 ods. 3 až 6 Trestného poriadku) zo strany policajta,

ktorý takýto úkon zrealizoval, neznamená to, že tieto dva inštitúty môžu na seba „nadväzovať“. Inak povedané, nie je možné, aby po zadržaní podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku mohlo dôjsť k obmedzeniu osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku a naopak.

39. Ak by malo dochádzať u podozrivých osôb, ktorých osobná sloboda bola obmedzená podľa § 85 ods. 2 Trestného zákona, následne k zadržaniu podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku, ide nielen o popretie samotného zmyslu právnej úpravy zadržania a obmedzenia osobnej slobody podozrivej osoby podľa § 85 ods. 3 a 4 Trestného poriadku, ale došlo by k vážnemu zásahu do osobnej slobody takejto osoby. Dodržanie zákonných podmienok na zadržanie podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku (podozrenie zo spáchania trestného činu, existencia dôvodov väzby alebo dôvodov na postup podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku a predchádzajúci súhlas prokurátora so zadržaním) si v praxi vždy vyžaduje určitý čas. Z tohto dôvodu reálny čas medzi prevzatím podozrivej osoby, ktorej osobná sloboda bola obmedzená podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, a jej zadržaním podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku by nebolo možné právne zohľadniť. Aj to potvrdzuje, že k zadržaniu podozrivej osoby, ktorej osobná sloboda bola obmedzená podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, dochádza automaticky zo zákona.

40. V týchto intenciách bolo vydané aj usmernenie generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/1 Spr 27/18/1000-9 z 15. mája 2020.

41. Pokiaľ ide o zjednodušené skrátené vyšetrowanie (§ 204 Trestného poriadku), toto predstavuje osobitnú formu skráteného vyšetrowania. Jeho účelom je urýchlene postaviť obvineného pred súd. Riešia sa ním prečiny, ktoré si vzhľadom na spôsob a okolnosti spáchania trestného činu nevyžadujú náročné a rozsiahle dokazovanie. Inými slovami, zjednodušené skrátené vyšetrowanie sa koná v skutkovo, právne a dôkazné jednoduchých veciach.

42. Zákonnými predpokladmi postupu v zjednodušenom skrátenom vyšetrowaní sú: a) pristihnutie osoby pri páchaní prečinu, b) zadržanie tejto osoby bezprostredne po ňom alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania, najviac do 24 hodín po spáchaní prečinu, a c) skutok, z ktorého je zadržaná osoba podozrivá, je prečinom, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov.

43. Policajt, ktorý je o takom prečine oprávnený konať skrátené vyšetrowanie, po zadržaní podozrivej osoby urýchlene začne trestné stíhanie, vznesie podozrivému obvinenie, zabezpečí alebo vykoná dôkazy. Pri preštudovaní spisu obvineným a obhajcom policajt ho neupozorňuje na možnosť preštudovať spisy tri dni vopred, pretože postup podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku sa nevzťahuje na zjednodušené skrátené vyšetrowanie. Policajt spis spolu so zadržanou obvinenou osobou odovzdá prokurátorovi tak, aby prokurátor mohol v lehote do 48 hodín od zadržania podať súdu obžalobu alebo rozhodnúť inak. Ak prokurátor zistí dôvody väzby, spolu s obžalobou podá návrh na jej vzatie do väzby.

44. Ak prokurátor podá obžalobu spolu so spisom a zadržanou osobou, príp. aj s návrhom na jej vzatie do väzby, začína konanie pred sudcom pre prípravné konanie podľa § 348 Trestného poriadku.

45. Trestný poriadok nevymenováva, ktoré trestné činy by sa mali riešiť v zjednodušenom skrátenom vyšetrowaní, neuvádza v tomto smere ani príklady. Jednotlivé prípady musí *ad hoc* posudzovať orgán činný v trestnom konaní, a to najskôr policajt. Využívanie tohto inštitútu v praxi

prichádza do úvahy najmä tam, kde bol páchatel' pristihnutý na mieste činu alebo zadržaný ihneď po jej spáchaní a o tejto trestnej činnosti existuje objektívny dôkaz. Výsledkom tohto postupu spravidla je právoplatné skončenie trestnej veci do 3 až 4 dní od spáchania trestného činu. Obžalovaná osoba však môže zvrátiť konanie pred sudcom pre prípravné konanie. Napríklad aj tým, že podá opravný prostriedok proti vyhlásenému rozhodnutiu, v dôsledku čoho sa pokračuje v štandardnom súdnom konaní.

K námietkam sťažovateľa

46. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že jeho osobná sloboda bola nesprávne obmedzená podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, generálna prokuratúra uviedla, že sťažovateľovi bola obmedzená osobná sloboda podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ bol osobou podozrivou zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, pretože sa odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, pričom krátko predtým vykonával činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

47. Tým, že dopravná policajná hliadka zložená z policajtov, ktorí nerealizujú vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie podľa Trestného poriadku, obmedzila osobnú slobodu sťažovateľa podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, postupovala správne. Bezprostredne po obmedzení osobnej slobody policajti odovzdali sťažovateľa spolu so spisovým materiálom vecne a miestne príslušnému procesnému policajtovi podľa § 10 ods. 8 Trestného poriadku (poverenému príslušníkovi [REDACTED]). Prevzatím sťažovateľa povereným príslušníkom sa *ex offio* začalo trestné stíhanie a súčasne došlo k jeho zadržaniu v súlade so znením § 85 ods. 3 Trestného poriadku. Na tento zákonný priebeh nemá a nemôže mať žiaden vplyv formálne pochybenie, ktoré je evidentné zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby. Ide o nesprávny údaj uvádzaný v jej úvode o tom, že sťažovateľ bol zadržaný podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku. Je to dôsledkom toho, že v aplikačnej praxi niekedy prevláda nesprávny právny názor o potrebe po prevzatí osoby procesným policajtom ju zadržať postupom podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku. Na účel zjednotenia postupu orgánov činných v trestnom konaní generálna prokuratúra usmernila podriadených prokurátorov k správnej aplikácii § 85 ods. 1 a § 85 ods. 2 Trestného poriadku.

48. Vo vzťahu k námietke udelenia súhlasu nepríslušným prokurátorom generálna prokuratúra uviedla, že na obmedzenie osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku sa nevyžaduje súhlas prokurátora. Ak aj záznam o obmedzení osobnej slobody sťažovateľa obsahuje údaj o telefonickom súhlase službukonajúceho prokurátora, ide o údaj nadbytočný. Navyše, záznam je v tejto časti nepravdivý. Prokurátor okresnej prokuratúry KE II žiadnym spôsobom neparticipoval na vydaní súhlasu na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa. Jednak ide o prokurátora, ktorý v danom čase nemal služobnú pohotovosť ani na okresnej prokuratúre KE II a ani skutok nebol spáchaný v obvode okresnej prokuratúry KE II. Z tohto dôvodu trestná vec sťažovateľa nebola a ani nie je vedená na okresnej prokuratúre KE II.

49. Zároveň je podľa generálnej prokuratúry potrebné zdôrazniť, že nie je potrebný ani súhlas na zadržanie podozrivej osoby podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku, ak je podozrivá osoba

pristihnutá pri trestnom čine alebo zastihnutá na úteku a vec neznesie odklad a súhlas vopred nemožno dosiahnuť.

50. Napriek zákonnej úprave policajti v aplikačnej praxi nadštandardne informujú službukonajúcich prokurátorov o podozrení zo spáchania trestného činu a dohodnú si s ním ďalší postup. Policajti dopravnej hliadky aj vo veci sťažovateľa telefonicky informovali službukonajúceho prokurátora Okresnej prokuratúry KE I JUDr. Jozefa Stanka o tom, že sťažovateľ sa nepodrobil vyšetreniam na zistenie návykovej látky. Službukonajúci prokurátor im nariadil postupovať podľa § 204 Trestného poriadku. Vyplýva to jednak zo zápisnice o výsluchu svedka [REDACTED] [REDACTED] zo 14. decembra 2019, ako aj z dodatočne spracovaného úradného záznamu JUDr. Jozefom Stankom, ktorým reagoval na tvrdenia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti.

51. Ak sťažovateľ namieta, že nebol bezodkladne oboznámený s dôvodmi zadržania a vypočutia, generálna prokuratúra zopakovala, že k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa došlo 13. decembra 2019 o 21.45 h. Zo zápisnice o zadržení a obmedzení osobnej slobody vyplýva, že bol zadržaný z dôvodov uvedených v § 204 Trestného poriadku. Predmetnú zápisnicu však odmietol podpísať. V danom čase odmietol podpísať akýkoľvek dokument vrátane prevzatia poučenia zadržanej podozrivej osoby o jej právach.

52. Výsluch sťažovateľa bol realizovaný 15. decembra 2019 v doobedňajších hodinách. K jeho výsluchu teda došlo počas plynutia 48 hodín, ktorými disponujú orgány činné v trestnom konaní na účel zhromaždenia dôkazov a vydania zákonného a odôvodneného rozhodnutia.

53. V tomto smere generálna prokuratúra poukazuje na právny názor ústavného súdu (II. ÚS 127/2019), podľa ktorého je potrebné mať voči orgánom činným v trestnom konaní a polícii vykonávajúcej zadržíanie a výsluch osoby zadržanej elementárnu dôveru, že konajú v záujme ochrany vyššieho záujmu, ako je záujem na osobnej slobode osoby zadržanej. Takú istú dôveru preukázal aj ústavodarca, keď určil časovú hranicu 48 hodín od zadržania pre rozhodnutie o odovzdaní zadržanej osoby súdu alebo prepustenie na slobodu. To, akým spôsobom naloží policajt majúci podľa čl. 17 ods. 3 ústavy vykonať výsluch osoby zadržanej s dobou 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania, je vecou operatívneho postupu, procesných postupov a zabezpečovania dôkazov nutných pre samotný výsluch a následné rozhodnutie o odovzdaní zadržanej osoby súdu alebo prepustení na slobodu. Do týchto postupov polície v rámci 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania nie je ústavný súd (v súlade s už popísanou dôverou) v zásade povolaný zasahovať. Do postupu polície, ktorá dodržala dobu 48 hodín (resp. 96 hodín) od zadržania pre rozhodnutie o prepustení osoby zadržanej na slobodu alebo odovzdaní súdu, by ústavný súd mohol zasiahnuť iba v situácii, keď by vzhľadom na osobu, miesto a čas zadržania, spôsob zadržania, konanie zadržanej osoby pred zadržením a postup polície a prokuratúry v danej veci jednoznačne signalizovali, že ide o zjavne nezákonný alebo zjavne šikanózný postup orgánov činných v trestnom konaní namierený úmyselne proti osobe zadržanej a nemajúci nič spoločné so snahou využiť zadržíanie a následne dobu 48 hodín (resp. 96 hodín) na spravodlivé rozhodnutie o ďalšom postupe v záujme ochrany vyššieho ústavou a Trestným zákonom predpokladaného záujmu oproti záujmu na osobnej slobode osoby zadržanej.

54. K námietke nenaplnení podmienok na konanie podľa § 204 Trestného poriadku generálna prokuratúra uviedla, že zákonné predpoklady na vykonanie zjednodušeného skráteného vyšetrovania podľa § 204 Trestného poriadku boli splnené. Sťažovateľ bol podozrivým

zo spáchania prečinu, ktorého horná hranica trestnej sadzby neprevyšovala päť rokov a ktorého dokazovanie nebolo náročné. Svedkami jeho protiprávneho konania boli predovšetkým príslušníci policajnej hliadky a samotný oznamovateľ. Z ostatných dôkazov je nevyhnutné poukázať na kamerový záznam dokumentujúci vznik kolízie medzi sťažovateľom a oznamovateľom.

55. Cieľom zjednodušeného skráteného konania bolo rýchle a neformálne vybavenie veci, nie vzatie do väzby sťažovateľa. Sťažovateľ bol do 48 hodín odovzdaný súdu, ktorý vydal trestný rozkaz. Odpor, ktorý sťažovateľ podal proti trestnému rozkazu, „pretransformoval“ dovtedajšie konanie do štandardného súdneho konania.

56. Argument sťažovateľa, ktorým poukazuje na diskrimináciu spočívajúcu v tom, že nebolo preverené aj ovplyvnenie návykovej látky u oznamovateľa, právne neobstojí. V trestnom konaní mal sťažovateľ na rozdiel od oznamovateľa postavenie podozrivého zo spáchania priestupku. Bolo len na úvahe policajtov dopravnej hliadky, či pri objasnení oznámeného protiprávneho konania zabezpečia aj dychovú skúšku od oznamovateľa.

II.4. Replika sťažovateľa:

57. Sťažovateľ vo svojej replike poukázal na to, že korektná informácia osoby, ktorej osobná sloboda bola obmedzená či už podľa § 85 ods. 1, alebo podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, je kľúčovou, a to najmä aby sa táto osoba mohla primerane brániť a nebola nútená uplatňovať rôzne námietky *in eventum*, ako aj v tomto prípade. Názor, že uvedené pochybnosti nemajú ústavnoprávny rozmer, preto neobstojí. V jeho veci došlo k zmiešaniu oboch inštitútov. Dôvody na obmedzenie slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku nevyplývajú zo záznamu o obmedzení osobnej slobody z 13. decembra 2019, ale až z vyjadrení k ústavnej sťažnosti.

58. Totožnosť sťažovateľa bola zrejmalá, overená hliadkou na mieste samom ihneď, hliadka prišla na miesto v čase, kedy rozhodne nikoho žiadne z vozidiel viest' nevidela, t. j. v žiadnej činnosti (ani trestnej) sa minimálne dlhšiu dobu nepokračovalo, bolo zrejmé, že sťažovateľ nikam neutekal, práve naopak, dobrovoľne čakal s taxikárom, ktorý sa rozhodol volať hliadku, následné dôkazy boli zabezpečované v podstate bez účasti sťažovateľa a rozhodne nemožno tvrdiť, že by sťažovateľ pokračoval alebo mal záujem pokračovať v akejkoľvek trestnej činnosti – vozidlá neboli naštartované, boli odparkované a uzamknuté na súkromnom parkovisku mimo verejnej komunikácie, boli mimo seba, neboli poškodené, žiadna činnosť s nimi nebola vykonávaná a nie je vôbec zrejmé, z čoho by mala vyplývať ďalšia prípadná protiprávna činnosť sťažovateľa. Treba zdôrazniť, že sťažovateľ nebol pristihnutý pri výkone činnosti pod vplyvom návykovej látky hliadkou.

59. Tiež sa žiada doplniť, že ani v následnom trestnom konaní nebolo tvrdené ani preukazované, kde (na akom mieste) mal sťažovateľ požiť návykovú látku. Nie je preto zrejmé, z čoho vychádza okresné riaditeľstvo PZ, keď tvrdí, že sťažovateľ mal byť pod vplyvom návykovej látky, ktorú mal pred skutkom požiť v podniku, pred ktorým mal zaparkovať svoje vozidlo.

60. Okolnosť, že bolo možné realizovať zjednodušené skrátené vyšetrovanie podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku, je právne nevýznamná z hľadiska možnosti obmedziť osobnú slobodu podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý takúto okolnosť pre obmedzenie osobnej slobody ako zákonnú dostatočnú podmienku neuvádza. Táto okolnosť je rozhodujúca len z hľadiska

obmedzenia osobnej slobody podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú však nemohli realizovať príslušníci dopravnej policajnej hliadky.

61. Pritom treba zdôrazniť, že podľa § 85 ods. 3 Trestného poriadku bolo povinnosťou policajta, ktorému bola odovzdaná osoba pristihnutá pri trestnom čine podľa odseku 2, bezodkladne spísať zápisnicu, v ktorej sa mali uviesť podstatné dôvody zadržania, a podľa § 85 ods. 4 Trestného zákona s nimi sťažovateľa oboznámiť.

62. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že so žiadnymi relevantnými dôvodmi na obmedzenie osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku sťažovateľ nebol riadne oboznámený. Navyše, záznam o obmedzení osobnej slobody spísali príslušníci dopravnej policajnej hliadky, t. j. nie policajt (v zmysle § 10 ods. 8 Trestného poriadku), ktorému bola odovzdaná „osoba pristihnutá pri trestnom čine podľa odseku 2“. Sťažovateľ nemá vedomosť ani o inom zázname alebo zápisnici, ktorú by v súlade so zákonom spisoval príslušný policajt (v zmysle § 10 ods. 8 Trestného poriadku), kde by boli uvedené relevantné zákonné dôvody na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa.

63. Prokurátor má dať návrh na aplikáciu zjednodušeného skráteného vyšetrovania (§ 85 ods. 4 Trestného poriadku). Ak by sa nevyhotovoval písomne, bolo by vylúčené následné preskúmanie splnenia zákonných podmienok na takýto postup. Neformálny postup nie je možné považovať za dostatočne transparentný.

64. Podľa sťažovateľa je otázne, či pre uvedené odovzdanie osoby postačuje výmena písomností medzi štátnymi orgánmi. Zároveň však treba uviesť, že generálna prokuratúra ani okresné riaditeľstvo PZ neuvádzajú, či aspoň k písomnému „odovzdaniu“ došlo aj zo strany policajta prokurátorovi a kedy sa tak stalo. Pokiaľ má príkaz generálneho prokurátora vyjadrovať to, že sa o odovzdaní zadržanej osoby prokurátorovi nemá vyhotovovať písomný záznam, ide o netransparentný postup, ktorý vylučuje následnú kontrolu zákonnosti (a ústavnosti), a to aj z hľadiska dodržania zákonných lehôt. V danom prípade to vôbec nie je možné overiť, čo poukazuje na svojvôľu v postupe orgánov činných v trestnom konaní.

65. Tiež nie je možné súhlasiť s tým, že výsluch sťažovateľa po jeho zadržení 13. decembra 2019 realizovaný až 15. decembra 2019 o 11.45 h je uskutočnený „bezodkladne“ (§ 85 ods. 4 Trestného poriadku). Ústava Slovenskej republiky dokonca vyžaduje, aby zadržaná osoba bola oboznámená s dôvodmi zadržania a vypočutá ihneď (čl. 17 ods. 3 ústavy).

66. Ďalej treba uviesť, že aj zjednodušené skrátené vyšetrovanie je možné uskutočniť aj s osobou podozrivou na slobode. Potvrďuje to aj generálna prokuratúra, ktorá pripúšťa možnosť, že prokurátor môže osobu prepustiť na slobodu a zároveň podať obžalobu.

67. Tiež nie je možné porozumieť tomu, prečo, keď sťažovateľ bol umiestnený v cele policajného zaistenia a uznesenie o vznesení obvinenia bolo vyhotovené ešte 14. decembra 2019 pred prvým výsluchom svedka o 8.00 h, mu toto uznesenie nebolo doručené ešte pred vykonávaním výsluchov svedkov, ale až pri jeho výsluchu 15. decembra 2019. Uznesenie, aj keď je predbežne vykonateľné, pre svoju perfektnosť vyžaduje doručenie. Takýmto postupom je najmä porušené právo na obhajobu.

68. Videozáznam bol získaný nezákonne, a teda nemohol byť v konaní proti nemu použitý.

II.5. K ústnemu pojednávaniu:

69. Ústavný súd v danom prípade na základe § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

70. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľovho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy, jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, ako aj namietaná diskriminácia sťažovateľa a s tým súvisiace porušenie čl. 12 ods. 1 prvej vety a ods. 2 ústavy obmedzením osobnej slobody sťažovateľa 13. decembra 2019.

71. Úlohou ústavného súdu v tejto veci je preskúmať, či zásah do osobnej slobody sťažovateľa rešpektoval štandard vyplývajúce z ústavy a dohovoru.

72. Ústavný súd stabilne judikuje, že každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07).

73. Základným účelom čl. 5 dohovoru je ochrániť jednotlivca pred svojvoľným či neopodstatneným zásahom do jeho osobnej slobody (rozsudok Veľkej komory vo veci McKay proti Spojenému kráľovstvu z 3. 10. 2006, sťažnosť č. 543/03, bod 30). Právo na slobodu totiž požíva v demokratickej spoločnosti tú najvyššiu ochranu (rozsudok Veľkej komory vo veci Medvedyev a ďalší proti Francúzsku z 29. 3. 2010, sťažnosť č. 3394/03, bod 76).

74. Z už uvedeného vyplýva, že v právnom štáte predstavuje osobná sloboda pravidlo a akékoľvek jej obmedzenie predstavuje výnimku z tohto pravidla, ktorá musí byť odôvodnená a nesmie byť svojvoľná.

75. Pokiaľ ide o čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, pri obmedzení osobnej slobody (zadržaní) nemusí ísť nevyhnutne o situáciu, keď príslušné orgány majú dostatok dôkazov na vznesenie obvinenia (rozsudok vo veci Petkov a Profirov proti Bulharsku z 24. 6. 2014, sťažnosti č. 50027/08 a č. 50781/09, bod 52). Vypočutie osoby počas jej zadržania smeruje k prešetreniu vzniknutej situácie, a to potvrdením alebo rozptýlením konkrétneho podozrenia, na ktorom bolo zadržanie založené (rozsudok vo veci Brogan a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 29. 11. 1988, sťažnosti č. 11209/84, č. 11234/84, č. 11266/84 a č. 11386/85, body 52 až 54). Zadržanie podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru však musí byť primerané na dosiahnutie uvedeného cieľa (rozsudok vo veci Ludent proti Poľsku z 18. 3. 2008, sťažnosť č. 11036/03, body 55 a 56).

76. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 5 ods. 1 dohovoru vyplýva, že „zákonnosť“ zadržania podľa vnútroštátneho práva je primárnym, avšak nie vždy rozhodujúcim aspektom. Európsky súd pre ľudské práva sa musí presvedčiť, že väzba počas posudzovaného obdobia bola zlučiteľná s účelom čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktorým je zabrániť svojvoľnému

pozbytiu osobnej slobody (rozsudok vo veci Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, sťažnosť č. 28358/95, bod 51). Pozbytie slobody môže byť zákonné z hľadiska vnútroštátneho práva, ale stále svojvoľné, a teda v rozpore s dohovorom (rozsudok Veľkej komory vo veci Creangă proti Rumunsku z 23. 2. 2012, sťažnosť č. 29226/03, bod 84).

77. Ku konkrétnym okolnostiam tejto veci je potrebné uviesť, že aj ústavnému súdu sú známe aplikačné problémy pri použití inštitútov podľa § 85 ods. 1 a 2 Trestného poriadku (pozri bod 40 tohto nálezu týkajúci sa usmernenia generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/1 Spr 27/18/1000-9 z 15. mája 2020; tiež Marková V. Zadržanie ako jeden z inštitútov zaistenia osoby pre účely trestného konania a vybrané aplikačné problémy In: DNY PRÁVA 2018 – DAYS OF LAW 2018 Část VII. – Zajišťovací instituty v trestním řízení; taktiež DEÁK, M. Zadržanie podozrivej osoby v trestnom konaní. Bratislava : C. H. Beck, 2015. s. 54.).

78. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ bol v danej veci obmedzený na osobnej slobode na základe § 85 ods. 2 Trestného poriadku, a to bezprostredne po údajnom spáchaní prečinu na mieste, kde mal byť prečin spáchaný, privolanou policajnou hliadkou, ktorá – aj v zmysle vyjadrenia generálnej prokuratúry – bola na takýto postup oprávnená. Túto skutočnosť v podstate akceptuje aj sťažovateľ vo svojej replike. Pokiaľ ide o existenciu „dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu“, ústavný súd poukazuje na konkrétne okolnosti danej veci, a to že na miesto bola svedkom privolaná policajná hliadka z dôvodu tvrdenej kolízie motorových vozidiel a tvrdeného požitia alkoholu sťažovateľom, pričom sťažovateľ sa mal následne odmietnuť podrobiť vykonaniu dychovej skúšky, ako aj vyšetreniu odberu krvi. Kolízia osobných motorových vozidiel a vedenie osobného motorového vozidla boli zachytené aj na kamerovom zázname.

79. Aj keď bola totožnosť sťažovateľa zistená priamo na mieste a nič nenasvedčovalo jeho úteku či vzniku situácie, v ktorej by nebolo možné zabezpečiť potrebné dôkazy, dôvod zabránenia sťažovateľovi v páchaní trestnej činnosti v zmysle označeného ustanovenia Trestného poriadku ostával vzhľadom na faktické okolnosti danej veci aktuálny (pozri body 14 a 78 tohto nálezu).

80. Pokiaľ ide o následný postup po prevzatí sťažovateľa povereným príslušníkom Policajného zboru 14. decembra 2019 o 1.50 h (tzv. procesným policajtom v zmysle § 10 ods. 9 Trestného poriadku), a teda či išlo o postup podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku nadväzujúci na postup podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, ako to vyplýva z vyjadrenia okresného riaditeľstva PZ, alebo išlo priamo o postup podľa § 85 ods. 3 a 4 Trestného poriadku nadväzujúci na postup podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, ako to vyplýva z vyjadrenia generálnej prokuratúry, táto okolnosť nie je z pohľadu ochrany základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu, resp. jeho práva na slobodu a bezpečnosť rozhodujúca. Rozhodujúce je, že na takýto postup existoval zákonný základ v oboch označených ustanoveniach (zjednodušené skrátene vyšetrowanie podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku; v odbornej literatúre tiež zrýchlené skrátene vyšetrowanie alebo super rýchle konanie) a že okolnosti danej veci umožňovali jeho použitie.

81. Na tomto mieste ústavný súd, rešpektujúc hranice konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, konštatuje, že opísaný zákonný postup umožňuje obmedziť na slobode (zadržať) jednotlivca čisto a jedine z dôvodu, že sa proti nemu bude konať zjednodušené skrátene vyšetrowanie. Zákon teda umožňuje obmedziť ústavou garantovanú osobnú slobodu z dôvodu existencie zákonom predpokladaného postupu (osobitnej formy vyšetrowania), a to potenciálne bez existencie akéhokoľvek iného relevantného dôvodu na obmedzenie osobnej slobody

spočívajúceho v ochrane spoločnosti (napr. zabránenie pokračovania v páchaní trestnej činnosti) alebo potrebách trestného konania (napr. nevyhnutnosť zabezpečiť dôkazy, ktoré nebude možné zabezpečiť v budúcnosti). Zjednodušené skrátené vyšetrovanie sa vykoná iba a jedine z dôvodu, že dotknutá osoba bola zadržaná pri páchaní prečinu, na ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, bezprostredne po ňom, alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania najviac do 24 hodín po spáchaní prečinu.

82. Ústavný súd ďalej upriamuje pozornosť na skutočnosť, že zjednodušené skrátené vyšetrovanie je možné, ako na to opakovane poukázal aj sťažovateľ, vykonať aj bez obmedzenia osobnej slobody jednotlivca, teda bez zásahu do jedného z najdôležitejších základných práv podľa ústavy a dohovoru. Uvedené vyplýva z § 85 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorých ide výslovne o možnosť obmedzenia osobnej slobody (zadržania), nie však povinnosť.

83. Základom zadržania sťažovateľa sa stala skutočnosť, že sa proti nemu bude postupovať v rámci zjednodušeného skráteného vyšetrovania podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku. Ústavný súd sa presvedčil, že podmienky na zjednodušené skrátené vyšetrovania boli splnené, keďže sťažovateľ bol najskôr obmedzený na osobnej slobode a následne zadržaný bezprostredne po spáchaní prečinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov.

84. Ako už bolo naznačené, v tomto ohľade by ústavnoprávnu relevanciu nadobudol postup spočívajúci v obchádzaní zákona či absencii dobrej vôle zo strany príslušníkov Policajného zboru, keďže takýto postup by vykazoval znaky neprípustnej svojvôle (IV. ÚS 102/2020, tiež rozsudok Veľkej komory vo veci Saadi proti Spojenému kráľovstvu z 29. 1. 2008, sťažnosť č. 13229/03, bod 69; tiež rozsudok vo veci Čonka proti Belgicku z 5. 2. 2002, sťažnosť č. 51564/99, body 40 až 46). Takéto znaky svojvôle neboli v danej veci zo strany ústavného súdu zistené. Príslušný vyšetrovateľ bezprostredne po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vykonal všetky dostupné vyšetrovacie úkony. Sťažovateľovi bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené počas jeho výsluchu 15. decembra 2019 a následne mu bolo umožnené preštudovať si vyšetrovací spis. V ten istý deň bola na sťažovateľa podaná obžaloba, to všetko v zákonnej lehote 48 hodín od obmedzenia jeho osobnej slobody.

85. Ústavný súd s ohľadom na druh tohto konania (konanie podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) akceptoval vedenie zjednodušeného skráteného vyšetrovania podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku ako *ex lege* a sám osebe dôvod na zadržanie (zásah do osobnej slobody) sťažovateľa v prípravnom konaní. Zároveň však dopĺňa a zdôrazňuje, že po podaní návrhu na podanie obžaloby príslušným policajtom (podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku „po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania policajt predloží spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby...“), resp. najneskôr po podaní obžaloby (začatie konania pred sudcom pre prípravné konanie podľa § 348 Trestného poriadku), už ani s odkazom na Trestný poriadok nemožno hovoriť o vedení zjednodušeného skráteného vyšetrovania podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku. Napriek uvedenému jediným dôvodom na pokračovanie v zásahu do osobnej slobody sťažovateľa zadržaním bolo stále výlučne vedenie takéhoto vyšetrovania, ktoré už medzičasom skončilo. Najneskôr od uvedeného momentu už podľa názoru ústavného súdu neexistoval žiaden zákonný, o to menej relevantný dôvod na zásah do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu, resp. jeho práva

na slobodu a bezpečnosť. Napriek uvedenému bol sťažovateľ svojvoľne, teda bez akéhokoľvek rozumného dôvodu obmedzený na osobnej slobode zadržaním ešte aj 16. a 17. decembra 2019.

86. Ústavný súd si je vedomý skutočnosti, že § 87 Trestného poriadku vychádza z predpokladu, že obmedzenie osobnej slobody je aj po podaní obžaloby dôvodné, a ustanovuje, že na ukončenie obmedzenia osobnej slobody je potrebný formálny a dokonca aj odôvodnený zásah, resp. úkon príslušného orgánu (najskôr prokurátora a neskôr sudcu). Uvedené však vychádza z predpokladu, že „v hre“ je zásah do osobnej slobody jednotlivca väzbou, resp. existencia väzobných dôvodov, teda dôvodov opodstatňujúcich zásah do ústavou a dohovorom garantovanej osobnej slobody (pôvodne bolo podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku možné zadržať osobu iba pri tvrdení existencii väzobných dôvodov, prijatím zákona č. 5/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, bola zavedená možnosť zadržania aj v prípade, ak ide o podozrivú osobu podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku).

87. Podľa poslednej vety § 85 ods. 4 Trestného poriadku môže zadržanú osobu prepustiť na slobodu so súhlasom prokurátora písomným príkazom s primeraným odôvodnením aj policajt. V tomto smere ústavný súd dopĺňa, že súhlas prokurátora je v označenom ustanovení vyžadovaný taktiež práve z dôvodu, že „v hre“ by mohol byť zásah do osobnej slobody väzbou.

88. Podľa § 204 ods. 1 a 2 Trestného poriadku môže obvineného (zadržanú osobu) prepustiť zo zadržania prokurátor.

89. V zmysle § 87 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku ak sudca pre prípravné konanie prevzal obvineného pri postupe podľa § 204 ods. 1 a prokurátor nepodal súčasne s obžalobou návrh na vzatie obvineného do väzby, sudca pre prípravné konanie po prednostnom a urýchlennom vykonaní úkonov podľa § 348 ods. 1 písm. a) alebo b), najneskôr do 48 hodín od prevzatia obvineného a doručenia obžaloby prepustí zadržanú osobu na slobodu písomným príkazom s uvedením dôvodu prepustenia.

90. Vo veci sťažovateľa vznikla paradoxná situácia, keď jeho prepustenie zo zadržania malo nasledovať „po prednostnom a urýchlennom vykonaní úkonov podľa § 348 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku“, pričom však v jeho veci bolo potrebné rozhodnúť o vyhlásení zaujatosti príslušného sudcu (pozri bod 10 tohto nálezu). Takýto potenciálne zaujatý sudca totiž nemôže do rozhodnutia o jeho zaujatosti vykonať úkony podľa § 348 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku, ktoré v zmysle už citovaného § 87 ods. 2 Trestného poriadku časovo a systémovo predchádzajú možnosti, resp. v tomto prípade povinnosti vydať odôvodnený príkaz na prepustenie zo zadržania.

91. Ústavne súladný výklad predmetného ustanovenia je v nadväznosti na uvedené východiská taký, že v prípade, ak je prokurátorom podaná obžaloba bez návrhu na vzatie obvineného do väzby a príslušný sudca pre prípravné konanie, ktorý prevzal obvineného pri postupe podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku, nemôže „urýchlene“ vykonať úkony podľa § 348 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku, príkaz na prepustenie zo zadržania musí s odkazom na čl. 17 ústavy vydať bezprostredne po doručení obžaloby, keďže zákonný dôvod na zásah do ústavou garantovanej osobnej slobody odpadol. Takýto príkaz môže podľa názoru ústavného súdu vydať aj potenciálne zaujatý sudca, keďže (1.) takýto príkaz je na prospech obžalovaného a zároveň (2.) je nevyhnutným

následným krokom v zákonom stanovenom postupe, teda k prepusteniu osoby zo zadržania by nevyhnutne došlo, avšak s istým (zbytočným) časovým odstupom.

92. Ústavný súd ďalej pripomína, že sudca alebo iná úradná osoba splnomocnená zákonom na výkon súdnej moci v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru musí mať v prípade, že už neexistujú relevantné dôvody na zadržanie, právomoc vydať záväzný príkaz na prepustenie zadržaného na slobodu (rozsudok Veľkej komory vo veci McKay proti Spojenému kráľovstvu z 3. 10. 2006, sťažnosť č. 543/03, bod 40).

93. Už samotná skutočnosť, že prokurátor po skončení zjednodušeného skráteného vyšetrovania podá obžalobu a zároveň nepodá návrh na vzatie obvineného do väzby, signalizuje, že rozumný dôvod na obmedzenie jeho osobnej slobody už v danom momente neexistuje, keďže zjednodušené skrátené vyšetrovanie sa skončilo a dôvody väzby neboli zo strany prokurátora identifikované. Zároveň je zrejmé, že dotknutá osoba bude neskôr (najneskôr do 48 hodín) príkazom prepustená zo zadržania na slobodu. Len musí na tento formálny úkon – hoci aj celé dva dni – počkať, a to v cele policajného zaistenia.

94. Ústavný súd v tomto bode pripomína, že „svojevôľa“ v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru predstavuje nielen postup spočívajúci v obchádzaní zákona či absencii dobrej vôle zo strany príslušníkov Policajného zboru, ale taktiež aj situáciu, keď rozhodnutie o zadržaní v skutočnosti nezodpovedá účelu obmedzenia podľa označeného odseku (podrobnejšie rozsudok vo veci Saadi proti Spojenému kráľovstvu z 29. 1. 2008, sťažnosť č. 13229/03, body 68 až 74).

95. V hypotetickej rovine sa žiada uviesť, že ak by bol sťažovateľ v tomto prípade po obmedzení osobnej slobody (z dôvodu zabránenia pokračovania v trestnej činnosti) následne zadržaný z toho istého dôvodu, po podrobení sa dychovej skúške s negatívnym záverom (pozri bod 20 tohto nálezu) by tento dôvod na zásah do jeho osobnej slobody prestal existovať a sťažovateľ by mohol byť prepustený zo zadržania na slobodu (v zmysle poslednej vety § 85 ods. 4 Trestného poriadku zadržanú osobu môže prepustiť na slobodu so súhlasom prokurátora písomným príkazom s primeraným odôvodnením aj policajt).

96. Ústavný súd si je vedomý skutočnosti, že čl. 17 ods. 3 ústavy ustanovuje, že obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom a že následne označený článok počíta v stanovenej lehote 48 hodín a pri trestných činoch terorizmu v lehote 96 hodín s jej prepustením alebo odovzdaním súdu a že sudca má následne v lehote 48, resp. 72 hodín túto osobu vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

97. Tretia veta čl. 17 ods. 3 ústavy sa však nemá vykladať tak, že sudca má v lehote 48, resp. 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby túto osobu vypočuť a rozhodnúť o jej väzbe (rozhodovanie o väzbe) alebo o jej prepustení na slobodu (rozhodovanie o prepustení). Sudca rozhoduje v zmysle označeného článku ústavy o osobnej slobode jednotlivca (rozhodovanie o osobnej slobode), ktorá je predmetom ochrany čl. 17 ústavy, a to spôsobom, že ju vo výsledku buď vezme do väzby, alebo ju prepustí na slobodu. Ak neexistuje možnosť vzatia osoby do väzby, pretože prokurátor nepodal návrh na jej vzatie do väzby, nie je v zmysle čl. 17 ods. 3 ústavy o čom (medzi čím) rozhodovať, keďže jediným možným výsledkom je nevyhnutné prepustenie jednotlivca na slobodu príkazom na prepustenie zo zadržania. Rozhodovanie sudcu v zmysle tretej vety čl. 17 ods. 3 ústavy predpokladá možnosť vzatia do väzby, nie však samoúčelné rozhodovanie

o prepustení za súčasnej nemožnosti vzatia do väzby. Ako už bolo uvedené, ústavou zaručená osobná sloboda predstavuje pravidlo a jej obmedzenie nevyhnutnú a odôvodnenú výnimku. Osobná sloboda v zmysle čl. 17 ústavy neumožňuje postupovať spôsobom, v zmysle ktorého je obmedzenie osobnej slobody pravidlom a jej existencia odôvodnenou výnimkou.

98. V prípade sťažovateľa nastalo jeho zadržanie *ex lege* z dôvodu osobitného konania podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku (zjednodušené skrátené vyšetrovanie) a zároveň nebol zo strany prokurátora podaný návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Sudca v takejto situácii nerozhodoval v zmysle čl. 17 ods. 3 ústavy o „väzbe alebo o prepustení na slobodu“ (rozhodovanie *A alebo B*), ale o trestnom obvinení (vydanie trestného rozkazu) a následnom prepustení na slobodu (rozhodovanie *C a následne B*), teda nerozhodoval podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku prvej vety, ktorá kopíruje text a zmysel čl. 17 ods. 3 ústavy (o väzbe alebo o prepustení na slobodu), ale podľa druhej vety označeného ustanovenia (o trestnom obvinení a následnom prepustení na slobodu), ktorej aplikácia nemá základ v čl. 17 ods. 1 a 3 ústavy.

99. Takýmto výkladom Trestného poriadku vzniká situácia, keď je do osobnej slobody jednotlivca zasiahnuté *ex lege* iba z dôvodu vedenia zjednodušeného skráteného vyšetrovania podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku (teda aj bez tvrdenej existencie väzobných dôvodov alebo potreby zistenia jej totožnosti, zabránenia v úteku, potreby zabezpečenia dôkazov alebo potreby zabránenia ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti), pričom takéto obmedzenie môže v podstate paušálne trvať 48 a 48 hodín, teda celkovo 96 hodín, pričom jeho jediným účelom v posudzovanej veci bolo, aby si sťažovateľ počkal na formálne vydanie príkazu na prepustenie zo zadržania po vydaní trestného rozkazu. To všetko v situácii, keď bola orgánom činným v trestnom konaní známa jeho totožnosť, nehrozil jeho útek a ani pokračovanie v trestnej činnosti, boli zabezpečené všetky potrebné dôkazy a v nadväznosti na to bola prokurátorom podaná obžaloba. Následne vydaným trestným rozkazom bol sťažovateľovi, ktorý strávil v zadržaní – teda obmedzený na osobnej slobode – takmer 4 dni, uložený peňažný trest 500 eur.

100. V okolnostiach tejto veci si sťažovateľ, u ktorého v istom momente už neexistovali žiadne zákonné a o to menej rozumné dôvody na zásah do jeho osobnej slobody, musel počkať na „odsudzujúce rozhodnutie“ (trestný rozkaz) v cele policajného zaistenia, pričom na rovnaké rozhodnutie by sťažovateľ mohol bez akejkoľvek hrozby pre spoločnosť či výsledok samotného trestného konania čakať na slobode.

101. Takýto postup nemožno s ohľadom na čl. 17 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého sa osobná sloboda zaručuje, akceptovať.

102. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že ak pri postupe podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku (skrátené vyšetrovanie) príslušný prokurátor nepodá spoločne s obžalobou aj návrh na vzatie obvineného do väzby, je povinný ho sám príkazom prepustiť zo zadržania na slobodu, pretože ďalšie obmedzovanie osobnej slobody obvineného stratilo svoj ústavný (čl. 17 ods. 3 ústavy) a aj zákonný základ (§ 204 ods. 1 Trestného poriadku). Ak tak neurobí príslušný prokurátor, po odovzdaní spisu a obvineného je povinný ho prepustiť zo zadržania príslušný sudca, a to po „urýchlennom“ vykonaní úkonov podľa § 348 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku (§ 87 ods. 2 Trestného poriadku), prípadne bezodkladne, ak tieto úkony nemôžu byť vykonané „urýchlene“. Citovanú „urýchlenosť“ nemožno stotožňovať s lehotou 48 hodín v zmysle tretej vety

čl. 17 ods. 3 ústavy, keďže uvedené pokrýva rozhodovanie o väzbe obvineného na podklade návrhu príslušného prokurátora.

103. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že okresná prokuratúra KE I a okresný súd porušili svojím postupom po obmedzení osobnej slobody sťažovateľa 13. decembra 2019 o 21.45 h jeho právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

104. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že zo strany privolanej policajnej hliadky došlo k jeho diskriminácii, pretože vodič taxislužby nebol podrobený dychovej skúške, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že to bol práve sťažovateľ, nie oznamovateľ, kto bol podozrivý zo spáchania trestného činu.

105. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa proti samotnému podozreniu zo spáchania trestného činu ústavný súd konštatuje, že tieto sťažovateľ mohol a v skutočnosti aj uplatnil v samotnom následnom trestnom konaní. Sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti uviedol, že táto ústavná sťažnosť sa týka iba jeho obmedzenia osobnej slobody. Pokiaľ ide o podozrenie zo spáchania trestného činu na účel jeho obmedzenia osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku, takéto podozrenie celkom zjavne existovalo (podrobnejšie body 12 až 14, bod 17 a bod 78 tohto nálezu).

106. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresnej prokuratúry KE II ústavný súd po preskúmaní okolností tejto veci (podrobnejšie bod 48 tohto nálezu) poukazuje na skutočnosť, že okresná prokuratúra KE II o právach a povinnostiach sťažovateľa nerozhodovala, a teda ich vôbec nemohla porušiť.

107. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

108. S účinnosťou od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18m ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov sa Okresný súd Košice I od 1. júna 2023 označuje ako Mestský súd Košice.

109. Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol priznať mu finančné zadostučinenie v sume 2 000 eur, čo odôvodnil neústavným zásahom do jeho osobnej slobody, keď mal byť držaný v cele policajného zaistenia po dobu 86 hodín, „v *príšerných podmienkach*“, a to len z dôvodu, že si uplatňoval svoje práva a dbal na potrebu zákonného postupu.

110. Vzhľadom na záver o porušení práv sťažovateľa na osobnú slobodu a slobodu a bezpečnosť ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľovi je potrebné priznať finančné zadostučinenie v sume 300 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Pokiaľ ide o tvrdenie o „*príšerných podmienkach*“, tieto neboli zo strany sťažovateľa relevantným spôsobom preukázané. Rovnako tak nebolo relevantným spôsobom preukázané, že by bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode iba z dôvodu, že si uplatňoval svoje práva.

111. Finančné zadostučinenie sú sťažovateľovi povinné nahradiť Mestský súd Košice a okresná prokuratúra KE I, a to v sume 150 eur každý.

IV. Trov konania

112. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 640,65 eur.

113. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu), jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 (replika sťažovateľa), teda celkovo náhradu v sume 533,88 eur, ktorú bolo potrebné navýšiť o daň z pridanej hodnoty na sumu 640,65 eur.

114. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú Mestský súd Košice a okresná prokuratúra KE I povinné uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a to Mestský súd Košice 320,33 eur a okresná prokuratúra KE I 320,32 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu